

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 15 K
3/4 10 „
2/4 5 „

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednja izredna priloga: Ob njej vam letu „Kazipot po Goriškem in Gradiškem“ in „Kazipot po ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dva krat v letu „Vozni red železnice, parnikov in poštne karte“ ter mesečno prilogo „Slovenski Tehnik“.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

Oglašitve in poslanice se računajo po Petit-vrstah, če niso drugače določeno: 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsake vrste. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru.

Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsti.

Oblike in vsebino oglašev odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglašitve plačati loco Gorice.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski ul., Jellersitz v Ninski ul., Tar. Loban na tekalšču, Jos. Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, J. Bajt v pokopališni ulici, I. Matijassi v ulici Formica, I. Hovanski v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Nov volilni red za deželni zbor in dr. Gregorčič.

I.

Kaj takega se ne! Vemo že zdavnaj, da je semeniški profesor in dohtar sv. pisma Anton Gregorčič sposoben za marsikaj, za kar bi drugega človeka ne bilo dobiti, ali da more priti tako pod pot, da sklene z Lahi komplot proti svojemu lastnemu narodu, tega bi vendar še ne bili pričakovali. Storil je to — zato pa je proklet njegov spomin med goriškimi Slovenci.

Da je dosedanji deželnozbornski volilni red velika krivica za Slovence, o tem je prepričan pač vsakdo v deželi. Vsi smo hrepeneli po drugih časih, ki nam prinesejo pravičen volilni red, da bomo zastopani v deželnem zboru in odboru tako, kot pritiče dvotretjinski večini. Nijednega zavednega goriškega Slovenca ni, ki bi želel, naj ostanemo v deželni hiši še nadalje pod tujčevno peto, marveč vsi hočemo pravično razdelitev zastopstva. Vse je pričakovalo, da kadar pride do tega, da se bo spreminjal deželnozbornski volilni red, prične od slovenske strani resna, energična akcija, stremeča za tem, da se napravi enkrat pošteno konec dosedanjim krivicam, da ne bo večina v deželi imela manjšine v zastopstvu v deželnem zboru in odboru. Pa kaj se je zgodilo? Vitez Gregorčič se je v minulem zasedanju deželnega zbora lepo pomenil z Lahi gledé novega volilnega reda za deželni zbor, kar natihoma so napravili vse lepo med seboj ter določili X. sejo kar drugi dan za IX., in v seji je bil na dnevnem redu načrt novega deželnozbornskega volilnega reda. Kar prva točka je bila ta, in strašno se je mudilo. Pričakovalo se je, da se izroči načrt odseku v pretres, toda ne;

kar »razpravljati« se je začelo, in sprejet je bil nov deželnozbornski volilni red z vsemi glasovi proti glasovoma Štreklja in dr. Treota. Videlo se je, da so se slovenski klerikalci pomenili z Lahi ter imeli že naprej, pred to sejo, določeno, da doženejo sprejetje novega deželnozbornskega volilnega reda. Vsak odpor je bil brezvspešen.

Glavne točke volilnega reda za deželni zbor smo priobčili takoj. Iz njih je razvidno, kako bi bili goriški Slovenci osleparjeni, ako bi postal ta načrt zakon. Ostalo bi prvič pri starem razmerju, da bi imela večina v deželi manjšino v zastopstvu v deželni hiši, drugič pa bi bila zadana Slovincem nova krivica glede glavnega mesta v deželi. Gorica je glavno mesto slovenskega dela dežele, in Gradišče je »la capitale« za Furlanijo. Tako umemo to mi, tako umejo to Furlani. Da hočejo laški »kaporioni« v Gorici priklopiti na še glavno mesto Furlaniji, to tudi umejemo, ali umeti ne moremo, kako se more dobiti človeka, katerega je rodila slovenska mati, ki pritrdi Lahom v takem njihovem stremeljenju, ki proda iz golega egoizma najvažnejšo točko v našem narodnostnem boju ljutemu brezobzirnemu nasprotniku. Dobil se je tak človek. Ta je dr. Anton Gregorčič. Kar pojmiti ne morejo ljudje po deželi, kako je mogoče, da odstopi »ljubljenec naroda« Gorico Lahom kar tebi nič meni nič ter da se uda nadaljevanju starega razmerja v deželni hiši. Dr. Gregorčič ni govoril niti besedice, da bi se pri novem volilnem redu odpravile stare krivice, pod katerimi tako britko trpimo, marveč je ves srečen, da ostane staro krivično razmerje: Lahi v večini, Slovenci v manjšini — ter da ostane deželni glavar Lah. Dr. Gregorčič je ves zadovoljen s takimi odnošaji, ker taki odnošaji držijo na površju njegovo sveto posodo — toda kje je še kak goriški Slovenec, ki poreče, da je prav tako?!

Na shodu pri Rebku v nedeljo je govoril tudi dr. Gregorčič, in sicer o novem volilnem redu. Drznil se je trditi, da na slabšem po novi volilni postavi ne bomo. Kaj še slabše bi nam rad privoščil don Antonio? Saj je tako slabo, da slabše ne more biti, že sedanje razmerje! V resnici pa smo na slabšem, ker bo 15 Lahov proti 14 Slovincem.

Nekaj pa je ušlo svetlemu možu na shodu pri Rebku! Pripovedoval je, kako se je pogajal z Lahi pri novem volilnem redu gledé volilnega cenzusa za veleposestnike, gledé goriške okolice itd. O vsem tem so se torej pomenili klerikalci in Lahi sami med seboj na skrivnem, ne da bi napredni poslanci kaj vedeli, skuhalo so volilni red prikrito, in v zbornici so ga kar sprejeli. Gregorčič je le za pesek v oči predlagal neko spremembo v zbornici; poznalo se je, kako je bilo vse domenjeno. Vse drugo, kar je čvekval Gregorčič pri Rebku, je laž in farbarija.

Dejstvo je, da je on kriv, da je sprejet tak krivičen volilni red. Če bi se bil hotel upreti krivici, če bi ne bil zadovoljen s krivičnim volilnim redom, bi bil razkril spletke od strani Lahov slovenskim naprednim poslancem, in Slovenci bi bili zapustili dvorano, ako bi bili hoteli Lahi kar sprejeti volilni red — potem bi bila krivica onemogočena. Tako pa je vse prikri-val in omogočil nov hud udarec goriškim Slovincem.

Pr zakaj je to storil? Zastonj ne. On je v zvezi z vlado in Lahi. Kaj so mu obljubili, kaj mu dajo?!

Cerkljanski župan Kosmač v javni luči.

Anton Kosmač, župan v Cerknem, je mož, ki iz posebnih vzrokov veliko drži na županski stolec velike županije Cerkno in kakor klerikalec tudi ni izbirlen v sredstvih,

obdržati se na tem zlatem stolcu. Na dolgo tega, ko je imel zaradi svojega županovanja oster boj s svojimi podžupani in starešini, v lastni njegovi stranki mu je predla huda, ker ga je vse začelo zapuščati. Takrat se je spravil nad podžupana Vincenca Rojica, ker ga je bil ta na javnem shodu obdelal. Župan Kosmač je pozval podžupana pred sodnijo. Boj se je vodil med obema oestro, od obeh strani se je nabiralo gradivo za obdolžitve in za obrambo, in ko je začetkom meseca februarja županu Kosmaču sreča bila toliko mila, da je bil njegov nasprotnik podžupan Rojic od prve sodnije obsojen radi večine izrečenih obdolžitvev na 80 K globe in povrnitev stroškov, je bil ubogi župan Kosmač tako izmučen in obdelan od svoje zmage kakor oskuben petelin in niti ni mogel zapeti svoje zmage po klerikalnih listih v cerkljanski svet. Še le dolgo časa pozneje se je po drugih listih čitala kratka in ponižna opazka, iz katere je bilo spoznati, kako kročkoga in ponižnega se je čutil premagani zmagovalc.

Ali glejte, ljudje božji! Prišel je čas volitve v okrajni cestni odbor cerkljanski in s to volitvijo se je obnovila županu Kosmaču vroča želja, vzdržati se tudi na tem zlatem prestolu, kjer se lahko opravi toliko komisij v Tolmin, Gorico in Trst ter napravi toliko dragih načrtov in proračunov, naj se že tiod oblastnjaki odobrijo ali ne! In ko je videl župan Kosmač, da mu v sedanjem starešinstvu za to mesto ne cvete pšenica, kaj je napravil? Zgovoril se je na »Žnidarčka«, ki ga je bil v prejšnjih mesecih tako pošteno obdelal, češ, da s takimi možmi, ki ga tako napadajo, ne bode sedel skupaj v starešinstvu, in odločil je z drugimi svojimi pristaši, ki so se zopet skesano povrnili v njegovo naročje, starešinstveno mesto v občinskem odboru. Vsak, ki zna šteti do pet, je moral takoj sprediti namen našega prebrisano sebičnega župana, kajti ves ta manever šel je na to, da se razpišejo nove občinske volitve, da postane z novimi volitvami župan Kosmač zopet prejšnji paša v cerkljanski občini in da se s pomočjo njemu prijaznih podžupanov dvigne na prestol okrajnega cestnega od-

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

„Treh mušketirjev“.

Francoski spisal:

ALEXANDRE DUMAS.

(Dalje.)

— Pojdimo, pojdimo, pravi vodja, sedaj se ni nič mogoče varati; tako more govoriti samo Gaskonec, in zato tale ni oni, ki ga mi iščemo. Za noč smo zgrešili svoj cilj, umaknimo se. Videla se bova še, gospod d'Artagnan, je nadaljeval vodja z povzdignjenim glasom.

— Da, toda ne pod tako ugodnimi pogoji za vas, pravi Gaskonec ironično; morda boste takrat sami, in morda se zgodi to po dnevu.

— Prav, prav, odvrne glas; na pot, gospoda! In četa je izginila godrnjaje in grozé v temi v smeri proti Parizu.

D'Artagnan in Planchet sta ostala še trenotek, kot bi se hotela braniti; toda ker se je šum vedno bolj oddaljeval, sta spravila svoja meča v nožnici.

— Sedaj vidiš, norček, pravi mirno d'Artagnan Planchetu, da ni veljalo nama.

— Toda komu drugemu pa? vpraša Planchet.

— Pri moji veri! jaz ne vem in me tudi malo briga. Briga me pa to, kako pridem v samostan jezuitov. Torej na konja! pojdimo potkrat! Naj velja, kar hoče, vraga! pojedjo nas ne!

In d'Artagnan je skočil v sedlo.

Planchet je ravnokar storil jednako, ko je padla nepričakovana teža na zadnji del konja, ki je sedel na tla.

— E, gospod, je zaklical Planchet, za mojim hrbtom nekdo sedi!

D'Artagnan se je obrnil ter videl v resnici dve človeški postavi na Planchetovem konju.

— Kaj naju sam zlodej preganja! je zaupil ter potegnil meč, da bi napadel novega gosta.

— Ne, dragi moj d'Artagnan, pravi ta; to ni zlodej: to sem jaz, Aramis. V tek, Planchet, in na koncu vasi na levo!

In Planchet z Aramisom za hrbtom je pognal konja v tek; za njim se je spustil v dir d'Artagnan, ki je začel misliti, da sanja fantastične sanje brez vsake zveze.

X.

Opat Herelay.

Na koncu vasi je krenil Planchet na levo, kot mu je bil velel Aramis, ter se ustavil pod oknom, ki je bilo razsvetljeno. Aramis je skočil na tla ter tlesknil dvakrat z rokama. Takoj se je okno odprlo, in nekdo je spustil iz vrvi spleteno lestvo dol.

— Dragi moj, pravi Aramis, če hočete splezati gor, vas sprejemem z največjim veseljem.

— A, tako! vsklikne d'Artagnan; tako se torej pride k vam?

— Ko odbije deveta ura zvečer, že mora biti tako, odvrne Aramis: hišni red je v našem samostanu zelo strog, vrag ga vzemi.

— Oprostite, dragi prijatelj, pravi d'Artagnan, zdi se mi, da ste rekli »vrag ga vzemi.«

— Res? odvrne Aramis smeje; mogoče! Ne morete si misliti, kakih slabih navad se navzame človek v teh preklicanih samostanih in razposajeno se vedejo vse te cerkvene miši, s katerimi sem primoran živeti; toda nočete li splezati?

— Pojdite naprej, jaz pridem za vami.

— Kot je dejal pokojni kardinal pokojnemu kralju: »Da vam pokažem pot, sir.«

In Aramis se je lahko vspel na vrh ter prišel v par trenutkih do okna.

D'Artagnan je plezal za njim, toda počasneje; videlo se je, da mu ta vrsta poti ni tako domača kot njegovemu prijatelju.

— Oprostite, pravi Aramis, zapazivši njegovo nerodnost; ko bi bil vedel naprej za vaš obisk, bi bil dal prinesiti vrtnarjevo lestvo; toda zame samega zadostuje ta.

— Gospod, se oglasi Planchet, vidé da bo d'Artagnan skoro na vrhu lestve, za gospoda Aramisa je to lahko, tudi za vas še gre: za silo bi šlo morda tudi zame, toda najina konja ne moreta splezati po lestvi.

— Peljite ju pod ono-le lopo, prijatelj, pravi Aramis ter pokaže Planchetu neko zidino, ki se je dvigala na planjavi, tam najdete slame in ovsa zanja.

— Pa zame? pravi Planchet.

— Vi se vrnite pod to okno, tlesknite trikrat z rokama, in spustimo vam dol živeža. Potolažite se, tu ne umrjete gladu, vraga! Pojdite!

(Dalje pride.)

bora. Prav klerikalno hinavski je bil torej njegov izgovor, da zaradi „Žnidarčka“ on in njegovi mameluki ne morejo več prestati v občinskem starešinstvu!

Tako licemersko postopanje pa se obsoja samo posebi in zahteva, če tudi pravda s podžupanom Rojcem se ni končala, javno luči, da ne bode tako postopanje našim in drugim ljudem v pohujšanje! — Preskrbeli smo si naslednje gradivo:

Kako se je župan Kosmač blamiral in kako je paševal v občini.

Kosmač se ravna po drugem načelu, kakor je predpisano v krščanskem nauku. On plačuje samo tiste, ki so na njegovi strani, kaznuje pa tiste, ki se proti njemu. Tako je bil župan Kosmač dober prijatelj starešine Antona Zajca, in ko je bilo treba popravljati občinsko pot poleg posestva Antona Zajca, mu je namignil veren njegov pristaš Anton Zajec, da bi bilo dobro pri tej priliki tudi zanj kaj storiti, najbrž da govorimo z besedami župana Kosmača samega „ker dose-daj še ni imel od prejšnjih občinskih volitev nobenih koristi.“ Zato je napravil župan Kosmač svojemu pristašu Antonu Zajcu lepo škarpo pri mlinu na račun občine in s tem po izpovedi stavbenskega mojstra prijateljske dobrote za 500 kron. Tako postopanje se je grajalo od vseh strani, ali Anton Zajec je bil toliko previden, da o kakem plačilu te dobrote ni maral nič slišati. Že v seji 7./1. 1905. se je sklenilo, da ima Anton Zajec prispevati k zgradbi, v seji 1./3. 1905. se je županu naročilo, da ima privzeti zve-denca in s posebno komisijo dolo-čiti prispevek Antona Zajca. Župan Kosmač pa je na tem sklepu mirno za-spal in še le ko so na njega začeli leteti streli zadnje pravde, je 1./12. 1906., torej skoraj čez dve leti, šel oceniti svoje prijatelj-stvo, pri kateri priliki se je šele določilo, da mora Anton Zajec vsaj 200 kron plačati kot prispevek za njemu storjeno dobroto.

Župan Kosmač pa je imel s tem prija-teljem še drugo smolo. Došla je ovadba proti Antonu Zajcu radi policijskega pre-stopka in priče so bile klicane k razpravi. Kosmač pa je dober mož za svoje prija-telje; priče je napodil lepo domu zaradi preobilih opravkov, prestopok je mirno zaspal v občinski pisarni, in Anton Zajec še danes ni kaznovan, dasi je imel proti sebi žandarmerijo in podžupana. In potem naj kdo trdi, da ni dobro biti s takim županom prijatelj!

Prav temu prijatelju in pristašu Zajcu je naklonil cerkljanski župan tudi poštni nabiralnik. Sprosilcu, ki se je tudi po-tegnil za nabiralnik, je zatrjeval v lice, da podpira njega, farbal ga je celo, da je govoril zanj z visokim uradnikom pri nameštništvu v Trstu, za hrbtno pa je delal proti temu sprosilcu v korist prijatelju An-tonu Zajcu, kakor to dela pravilice-merec. Še več, ta sprosilec je imel pro-dajalno za žganje, in še ob to pravico ga je hotel spraviti. Še le na pritožbo se je temu možu, ki pač ni bil pristaš Kosmača, pravica povrnila.

Župan Kosmač je razglasil, da je dr-žavna podpora za cesto v Hudojužno že za-gotovljena, kar se mu je seveda od ob-činarjev in tudi od g. župnika štelo v veliko zaslugo. V veliko blamažo našega župana pa je došla od nameštništva 10./2. 1906. rešitev, s katero so se zavrgli od župana Kosmača napravljeni načrti kotne-sposobni za razpravo ter se mu je v tem odloku povedalo, kaj da ima izkušen župan vse napraviti, ako hoče priti do državne podpore za cesto. Župan Kosmač zna več kot kruh peči, ali cestne načrte delati, če jih že dela in zaračuna občini ali cestnemu odboru, se mora vendar še le navaditi!

C. kr. vlada je dala večjo podporo za usade mnogoštevilnim poškodovancem v tej obliki, da bi se popravile ceste in da bi si dobili pri tem delu zaslužka tisti poškodovanci, ki so najbolj potrebni. Naš župan pa je paševal z razdelitvijo podpor kakor njemu drago, farbal ljudi sem in tja in oddal podpore svojim ljudem, kakor se je njemu zljubilo. In potem naj kdo reče, da župan Kosmač ne zna pravične deliti vladnih podpor!

Kako samolasten je ta mož, je najbolje razvideti iz tega, da je pustil najemnike ob-činskega sveta kar iz njihove posesti vreči. Seveda se mu to paševanje ni pose-rečilo, kajti najemniki so ga tožili in župan Kosmač je moral rad ali nerad trpeti

njega zadevajoče troške. Ali ni to uzoren in pravičen mož?

Našteli bi lahko iz nabranega gradiva še druge slučaje, kako se je blamiral in kako je paševal vrli naš župan Kosmač, ali naj bode že dosti tega, ker imamo važnejše reči na razpolago.

Kako je župan Kosmač zgubil ugled in spoštovanje celo pri svojih najožjih pristaših.

Pri zadnjih občinskih volitvah je grmelo proti županu Kosmaču. Zapuščali so ga nje-govi lastni pristaši in agitirali javno proti njemu, češ, da je nezanesljiv, da ni mož, da laže. Njegov županski prestolek se je majal kakor ob potresu in rešil si ga je le s tem, da je samemu sebi oddal svoj glas, ker on samemu sebi seveda naj-več zaupa. Da se obdrži na svojem stoliču, postal je šviga švaga čez dva praga in obehal se tudi naprednjakom na vrat. To je razgrelo njegove najožje pristaše in podžupan Franc Tavčar je zahteval od njega plačilo tistih troškov, ki sta jih imela skupaj za volitve. Tu pa je zadel na jako občutljivo mesto, kajti župan Kosmač ne plačuje rad ne zase, še manj pa za druge. Kosmač mu je odgovoril, da je pripravljen le z drugimi starešinami skupaj troške povrniti, in sicer iz tega vz-roka, ker podžupan Franc Tavčar dosedaj ni imel od prejšnjih volitev nobenih koristi. (Drugi jih seveda imajo!!) Podžupan Franc Tavčar pa je druge vrste mož kot Kosmač, on je kar naravnost napisal županu Kosmaču te-le besede „vem sicer, da je podku-povanje volitev prepovedano in kaznjivo, ali jaz sem stal pod oblastjo vodstva (Kosmača), če tudi je neizogibno, ako stvar pride v javnost. Ako ne veš, kje in kdaj si meni zagotovil in obljubil povrnitev volilnih troškov, ti pa na tem mestu naznamim.“ — Pisal je mož svojemu županu še druge prijaznosti, ka-terih nam tukaj ni treba omenjati, povedati pa je treba cerkljanskim možem, da se je to pismo bralo javno v gostilnah in ka-varnah in da je podžupan Franc Tavčar še čisto drugače vzrojl nad županom: „Ti Ci-mala (tako pravijo županu po domače) ne zaslužiš več biti župan in ne mo-reš več priti do županskega pre-stola, če te izdam.“ Vrhutega mu je pred veliko množico starešin in občinarjev javno očitil, da ni mož, da laže. Župan Kosmač je vse to mirno spravil v svojo malho in je gotovo dobro vedel, za-kaj ni iskal zadoščenja za take javne za-litve. Kajneda je to častno in pošteno za tako osebo kot je župan največje občine na Goriškem?!

Na dnevnem redu je bilo v vseh razgo-vorih med občinarji, da postopa župan Kosmač pristransko, da meri vsakemu z drugo mero, in med starešini in občinarji se mu je očitalo, da on ne zasluži za-upanja, ker toliko hodi po občin-skih poslih v Tolmin, Gorico in Trst. Saj mu je še njegov prijatelj in pri-staš Franc Tavčar očitil v pismu, da županovi dohodki dopuščajo za parurni fjakarski pre-voz kot pivnino po 5 gld. za ponos (luk-sus) izdati, k čemur mu je še posebej pri-pomnil, če ni tako postopanje blamaža ali prevara in nazadnjaštvo za celo občino!

Takih in enakih večjih ali manjših gre-hov je bilo obilo nabranih v pravdi. Preidimo pa preko njih h kroni, katero si je del cer-kljanski župan na glavo.

Kako je cerkljanski župan Kosmač izkoristil občino in slepil javnost z občinskim kamnolomom.

Podjetje Redlich & Berger je rabilo za gradnjo državne železnice in predorov obilo kamnolomov in je n. pr. za kamnolom Ros-sijev plačalo 12.000 kron. Enak dobiček si je menda pričakoval tudi župan Kosmač, ki do-hodkov ne odklanja, in je pokupil že l. 1903. nekaj parcel v ta namen od posestnikov. Smola pa je hotela, da takrat, ko je podjetje potrebovalo kamenje, se je po poskusih po-kazalo, da ravno kamnolom na občinskem svetu bi bil pripraven za dobavo kamenja. Župan Kosmač je stopil v dogovor s podjetjem Redlich & Berger in se osebno dogovoril za ceno po 20 vin. za kubični meter, kar je potrjeno z dotično pogodbo. V občin-ski seji dne 7./1. 1905. pa je vrli cerkljanski župan Kosmač zatrje-val starešinstvu, da je dobil od tvrdke Redlich & Berger ponudbo 1000 K za kamnolom. Starašini so se zanesli na te besede in so dovolili, da

sme sprejeti župan to ponudbo za leto 1905. in skleniti pogodbo. On, velikodušen kakor je, kadar gre za občinske koristi, pa je potegnil nase po-godbo, položil iz svojega žepa za ob-čino 1000 K, kakor bijih bila dala firma Redlich & Berger, firmi Redlich & Berger pa prodajal v svojo korist kub. meter po 20 vin! Dotična pogodba in občinski zapisnik z dne 7./1. 1905. spadata pod kazenski zakon!

Sicer pa župan Kosmač dobro pozna določbe občinskega reda, posebno pa še § 54., ki predpisuje dražbeno postopa-nje, kadar se gre za prodajo občinskega imetja. To določbo so seveda poznali dobro tudi cerkljanski občinarji, ki so mu očitati na ves glas, zakaj je on kot župan prevzel v svojo korist prodajo kamenja iz občin-skega kamnoloma, in ko je čutil župan Kosmač, kako opravičeno je to očitanje, branil se je v „Poslanem“ v časopisu „Gorica“ z navadno lažjo, trdeč tam: „za kamno-lom je gori imenovano podjetništvo (Redlich & Berger) ponudilo samo 800 K, ako se je meni po sklepu občinskega starešinstva in pri-voljenju občinarjev prepustil za 1000 K, je bila občina s tem oškodovana?“

Ta obramba je lažnjiva; to do-kazuje Kosmačev lasten zapisnik!

Res je pa, prvič da župan Kosmač kot oskrbnik občinskega premože-nja po postavnih določbah sploh ne bi smel sam od občine prevzeti kam-noloma, drugič da podjetništvo Redlich & Berger ni ponudilo občini niti 800 niti 1000 kron, temveč sklenilo edino z župa-nom pogodbo po 20 vinarjev za ku-bični meter, tretjič da je župan Kosmač na premeten in lažnjiv način starešinstveni seji in zapisniku 7./1. 1905. stvar naslikal tako, kakor bi bila tvrdka Redlich & Berger ponudila občini 1000 kron, dasi je bil v resnici župan Kosmač sam tisti ponudnik, ki je pa s svoje strani imel s tvrdko Redlich & Berger posebno pogodbo po 20 vinarjev za kubični meter!

Ravno tako resnično je, in kaže značaj župana Kosmača v bengalični luči ta okolščina, da si je župan Kosmač že poldrugo leto prej zagotovil od občine kubični meter po 10 vinarjev, torej za še enkrat manjši znesek, kakor se je on sam pozneje pogodil s tvrdko Redlich & Berger, in da je župan Kosmač takoj 10./1. 1906., ko je po-teklo leto, v katerem je lomil ka-menje za pavšalni znesek 1000 K, v starešinstveni seji naznanil, da ne bode več oskrboval zastonj kamno-loma v Bukovem, ako se mu ne povr-neje troški. Župan Kosmač je torej starešine v starešinstveni seji nalagal, da tvrdka Redlich & Ber-ger ponuja 1000 K, med tem ko je imel on s to tvrdko sklenjeno čisto drugo pogodbo. Župan Kosmač je l. 1905. iz občinskega kamnoloma prodal, ka-kor je sam priznal, kamenja za 1888 K 99 h (prodal ga je pa ravno tako lahko in, kakor se splošno govori, za 4—5000 kron!) in po preteklem letu, ko je že vtrknil v žep lep dobiček, je bil nesramen dovolj izja-viti, da ne bode več zastonj oskrbo-val kamnoloma, ako se mu ne povrnejo troški. Ako je tako postopanje častno ali nečastno za župana naj-večje goriške občine, naj sodi ob-činstvo!

S temi glavnimi podatki smo postavili v javno luč kosmato vest župana Kosmača, prepustamo pa cerkljanskim občinarjem, ako ga hočejo zopet postaviti na stol ob-činskega župana in načelnika okraj-nega cestnega odbora. Upajmo, da si bodo ta korak dvakrat premislili, in s tem končamo.

D O P I S I.

Bukovo. — Hudo zimo smo imeli letos tudi pri nas tako, da je vsakega bodi starega ali mladega pretresal mraz, dasi smo vajeni mraza in snega; tako nismo skoraj vso zimo mogli zunaj nič delati! Zato pa smo imeli toliko bolj čas misliti in ustanovljati „Gospo-darsko bralno društvo“. In smo ga tudi usta-novili 19. marca 1907. pri g. Ani Feltrin št. 10. na Bukovem.

Društvu pa želimo, naj raste in cvete, naj izobrazuje um in blaži srce in unema svoje ude za vse dobro, zlasti sedaj v teh razburkanih časih, ko je nam toliko omike in vede treba!

Domače in razne novice.

Osebnost. — Gospod Josip Simčič, c. kr. avskultant v Trstu, je napravil 26. t. m. pri tamkajšnji deželni nadsodnji sodnijski izpit s prav dobrim vspehom.

Proti novemu deželnozbornemu volilnemu redu. — Starašinstvo v Kobaridu je sprejelo tak sklep: „Občinsko starešinstvo trga Kobarid jednoglasno protestira proti tako krivičnemu razširjenju volilne pravice, kakoršna je bila z ozirom na $\frac{2}{3}$ večino slovenskega prebival-stva dežele sprejeta v letošnjem zasedanju deželnega zbora. — Občinsko starešinstvo ni načelno proti razširjenju volilne pravice na dosedaj brezpravne elemente, če se to vredi tako, da bodo Slovenci primerno številu zaslo-pani na podlagi enake in splošne volilne pravice.

Naroča se županstvu, da ta protest prijavi na pristojnem mestu.“

Naprej!

Reklamacije za vpis v volilni imenik v Gorici. Reklamacijam treba priložiti krstni in domo-vinski list ter potrdilo o enoletnem bivanju v Gorici. Nasloviti je reklamacije na magistrat. — Ker je vse polno Slovencev izpuščenih iz imenika, bo dosti dela z reklamacijami na magistratu in okr. glavarstvu. Slovenci, pobri-gajmo se, da ne bo nijeden izpuščen iz imenika!

Išče se — agrarni program. — „Išče se društvo za — predsednika!“ so se norčevali nekaj, — „Išče se program za — kandi-date!“ govorimo lahko danes. Imamo v svoji sredi ljudi, ki strašno radi plavajo po „zlati sredi“. Ibi med klerikalce — jih je sram, vstopiti v napredne vrste — jih je strah. Tresejo se pred bunkami klerikalcev.

Toda „naprej“ pa se le ne pride po „zlati sredi“, ker se obsedi med dvema sto-loma na tleh. Zato bi si radi priberačili nov stolček, ki naj bi bil — agrarna stranka.

Toda — program, program, s tem je križ. Klimpajo ga in krpučajo, toda nič kaj ne gre to delo od rok. Nič čuda, kajti strah jih je pred — blamažo, ki sledi za petami.

Vstajajo kandidatje, ki bi neizmerno radi postopali po Dunaju. Ker pa sedi med dvema stoloma na tleh, zato naj se ustanovi „ad hoc“ za nje nova stranka. — Poročajo nam, da bodo kovali program v Št. Andrežu prihodnji teden. Na tistem kumuje potovalni učitelj kmetijstva A. Štrekelj, ki si je naročil v Vrtojbi pomagaca. — Več utednemo še govoriti!

Smrtna kosa. — Danes ob 11. uri pred-poldne je nagloma umrl g. Šinigoj Anton, posestnik v Mirnu. Žalujotim ostalim naše sožalje.

Socijalni demokratje v Gorici so sklicali javni shod, ki se je vršil v ponedeljek od 9—12^h v dvorani „Trgovskega doma“. Klicali in va-bili so, prirejali pripravljalne shode po okolici in končno spravili skupaj nekaj nad 50 soderu-gov; vseh udeležencev pa je bilo blizu 300. — Dostavljamo, da od napredne strani se ni rekla niti jedna beseda, naj se naši udele-zijo tega shoda. Došli pa so predsednik izvr-ševalnega odbora Andrej Gabršček, dalje dr. Puc, dr. Janc in Jos. Rovar, da v slučaju potrebe nastopijo.

Sklicatelj Ropas je otvoril shod in predlagal za predsednika sodruga Milosta. Vsi so molčali. Ko vpraša, kdo je proti, so udeleženci tudi molčali. Tako je bilo izvo-ljeno predsedstvo.

Prvi je govoril sodrug Ropas jeden tistih govorov, ki so sestavljeni „tam zgoraj“ da jih tisti „tam zdolaj“ govoré na shodih. Vedno ista pesem, katere refren je po vsaki kitici — zelodec. Nad zelodec, ki je baje vedno prazen, ni ničesa več na svetu: tudi narod in narodnost sta le za privesek. — Ropas ni žel ni med govorom ni ob sklepu niti jednega odobravanja.

Za Ropasom se je oglasil A. Gabr-šček, ki je spravlil v polno soglasje narod-nost in delavsko organizacijo. Kakor imajo vsi ostali stanovi svoje posebne stanovske in strokovne organizacije, ki si jih morajo us-tvariti sami, takó jih more imeti tudi delar-stvo; toda ostalih stanov to ne moti, da so v svoji stanovski organizaciji če treba medna-rodni (trgovci, obrtniki), drugače pa so vse-skozi narodni, člani narodnih društev, bojev-

ki za kulturni in politični razvoj svojega
roda. — Govoril je o postanku strank.
ed različnimi strankami je marsikaj sorod-
ga ali skupnega, poleg onega, kar jih loči.
oče danes govoriti o tem, kaj loči narodno-
apredno stranko in socijalno demokracijo, na-
la. le, da nasprotja se dajo ublažiti ali
elo premostiti. (Etbin Kristan vpije z odur-
im, strupenim glasom: Nikdar! To je far-
arja! Gabršček ga primerno zavrne, mnogo
ož pa vpije: Ven z njim! Zanj se ni po-
gnil nikdo.) — Potem govori o dveh kardi-
alnih točkah, ki so nam skupne: narodna
onomija in boj klerikalizmu.
udi narodno-napredna stranka ima v svojem
rogramu narodno avtonomijo, o kateri je go-
vornik pisal pred 20 in več leti navdušene
anke in razprave. No, v novejšem času je
sprejela tudi socijalna demokracija v svoj pro-
gram tako rešitev narodnostnih sporov. Ali
prav radi tega, ker je tudi ta velika medna-
rodna organizacija sprejela v svoj program
narodno avtonomijo, daje govorniku
več vere, da dosežemo kdaj tak ideal. Tu nam
je odprto skupno, široko polje, tu delajmo in
zmagujmo! — Dalje je govoril o skupnem
boju proti klerikalizmu. — Končal je z ape-
lom na vse, ki imajo še kako slovensko iskro
v sebi, naj poleg svoje stanovske organizacije
ne pozabljajo, da imajo dolžnosti do svojega
naroda. In ako pride dan, ko bo narod v
boju za svoj obstanek potreboval združene vse
svoje sinove pod jedno samo zastavo, da tedaj
tudi delavstvo prihi do zadnjega moža, —
in tedaj z vsim slovenski zemlji: Naprej
naslave slave! — Med govorom je večina ob-
stojstva čisto živahno pritrjevala, na koncu pa
je naravnost viharno odobrvala.

Nato nastopi g. Etbin Kristan. Reagu-
je na izvajanja g. Gabrščka mora priznati,
da sta obema strankama skupni programni
točki: zahteva po narodni avtonomiji in boj
proti reakciji, kljub temu pa pravi, da so
Gabrščkove besede „farbarija“ in „limanice“,
in sicer zato, ker socijalno-demokratska
stranka zahteva narodno avtonomijo v svrhu,
da bi po končanju narodnostnih preprirov lažje
losegla svoj cilj, dočim se bojuje proti reak-
ciji in vladi duhovnikov radi tega, ker du-
hovni zabijajo naši mladini čelo z deskami,
da nima jasnega pogleda.

Evo g. Kristan: ali niste po nedolžnem
odložili g. Gabrščka „farbarije“? Zakaj pa
zahteva narodno-napredna stranka narodnostno
avtonomijo, če ne radi tega, da bi se av-
tonomijo slovenski narod tem lažje razvil?
Zaj se bori naša stranka proti ozgoji
mladine od strani duhovnikov, če ne radi
tega, ker hoče, da ostane mišljenje mladine
asno in čisto? Probujena mladina — probu-
en in napreden narod!

V nadaljevanju svojega govora je g.
Kristan kritiziral program narodno-napredne
stranke, ki je tovarnar, sam pravil, kako
odpravil štrajk v svoji tovarni s tem, da
naročil delavce za Laškega; očital končno
narodno-napredni stranki, da lovi glasove so-
cijalnih demokratov.

Cel govor, tigar cele vsebine radi po-
ujkanja prostora ne moremo priobčiti, je bil
vrojen z votlim patosom, mimiko in ge-
stami, ki bi delale čast vsakemu igralcu, ne
a resnemu politiku; govor je kar mrgolel
eresnic in drznih trditvev ter onih tisočkrat
navajanih in zastarelih šlagerjev, katere smo
pred 10 leti slišali od socijalističnih go-
vornikov; bil je v obče govor, ki je apeliral
na najnižje instinkte poslušalcev. G. Kristanu
celo ni zdelo odveč, nacikavati na delitev
in neupravičenost lastnine, čeprav je
socijalna demokracija te dve točki kot neiz-
eljivi že davno izbrisala iz svojega programa.

Naslednji govornik g. dr. Dinko Puc
odločno zavračal napade g. Kristana na
narodno-napredno stranko, protestiral proti
tjanju, da bi bila stranka buržoazijska, ker
Goriškem buržoazije sploh ni, glede prav-
ke o tovarnarju — če bi bila sploh resnična
izjavil, da bi stranka takega človeka sama
bacnila iz svoje srede; zavrnil je natolce-
vanje, da bi se narodno-napredna stranka
shala za glasovi socijalistov, ker je stranka
sama dovolj močna, da ima upanje na zmago;
slučajno ožjih volitev naj se pa socijalni de-
okratje popolnoma prosto odločijo, ali naj
tjo svoje glasove črnim reakcionarjem ali
stranki, katere glavno načelo je svobodo-
ljalnost.

G. Kristan je ponavljal svoja očitanja
končal s tem, da je opsoval „mlade“ v
narodno-napredni stranki.

Na to je postavil g. Ropas kandidata
e demokratov za goriško okolico, g. Mi-

lost, in pozivljaj, naj se zanj agitira že
radi tega, da bode stranka vsaj spoznala
svojo moč.

Kandidat Milost ni vedel kaj povedati
volilcem, na kar je Ropas dal kandidaturu na
glasovanje. Tukaj se je pokazalo, zakaj se je
g. Kristan toliko trudil: v dvorani je bilo naj-
manj kakih 300 oseb in od teh je dvignilo
roke za Milosta kakih 40 ljudi! Ostali so bili
pristaši narodno-napredne stranke.

Ko je g. Kristan nasproti g. Ropasu še
izjavil, da si misli Milostovo kandidaturu čisto
resno, ne pa samo „števno“, je predsednik
zaključil shod.

O shodu za železnico Sv. Lucija-Idrija pri Sv.
Luciji v ponedeljek je prinesla „Gorica“ 6
vrst poročila. Kratko je pa toliko bolj zvitars-
ko: češ poslušalcev je bilo precej, a so pri-
čakovali več kakor pa so slišali. Seveda —
ker sta Berbuč in Gregorčič molčala. Župan
Hribar je povedal mnogo. Pričakovalo se je
pa, da se sliši kaj tudi od goriške strani.
Deželni odbornik in referent v železniških rečeh
profesor Berbuč je bil naravnost dolžan po-
vedati, kaj se je zgodilo v tem vprašanju od
goriške strani, ne pa kar shod zaključiti. Dr.
Gregorčič, ki je odgovoren za delovanje v
deželnem zboru, naj bi bil povedal, kaj je
storil on, ki je bil tudi državni poslanec. Ali
sta samo spala? Ali je Berbuč samo sedel na
aktih mesece in mesece, storil pa nič?! Od
te strani bi se bilo moralo podati poročilo
tako za Hribarjevimi, potem bi bili prišli na
vrsto še drugi. Povedalo bi se bilo tudi lahko, kaj
se je storilo v tem pogledu od strani izvrševal-
nega odbora narodno-napredne stranke ter
kako se je akcija za železniški zvezi Sv. Lucija-
Idrija in Sv. Lucija-Kobarid, oz. Log, pričela
iz našega uredništva leta 1899.

Berbuč in Gregorčič nista povedala ni-
česar, dasi je bila njihova dolžnost, zategadel
pa je zvitarska in sleparska vest v „Gorici“,
ki je pisana tako, kakor da bi bil kriv kdo
drugi, da se ni slišalo nič od goriške strani.
Kriva sta dr. Gregorčič in Berbuč, ki sta
vedno proti ljudskim potrebam in željam.
To sta pokazala tudi pri Sv. Luciji. Gorjani,
zapomnite si to!

Izdel se je. — Odvetniški kandidat dr.
Dermastija je grdo farbal kmete v nedeljo pri
Rebku. Ko je mišlil, da je že dosti nafar-
bal, je iskal še besed, ki naj bi končno kar
najbolj učinkovale na poslušalce, ki bi napra-
vile velik efekt. Pri tem pa se je — izdal.
Rekel je, da Bog obvaruj kmeta pred
odvetniškimi prsti, okrog katerih
so kar navite laži. No, taka je torej
Dermastijeva fotografija! — O resničnosti nje-
govih besed so se mogli poslušalci pri Rebku
sami prepričati, ker Dermastija je imel res
okrog prstov kar navite laži!

Kremžarjevo laž. — Oklofutani Kremžar
laže po navodilih dr. Gregorčiča naprej, da
se vse kadi. Vsako laž posebej požegna don
Antonio, da bi toliko več opravila v svetu.
Lagati pa zna Kremžar, da mora imeti dr.
Gregorčič pravo veselje nad njim. Ta pob je
bil v ponedeljek na shodu soc. demokratov v
Gorici. Napisal je poročilo za „Slovenca“, in
v to utaknil nesramno laž, da je Gabršček
rekel „da rešitve slovenskega ljud-
stva ni iskati v kmetu“. Gabršček tega
ni rekel, to se je zlagal v „Slovenca“ pob
Kremžar; za tako laž zasluži pošteno plačilo!

„Via Carducci“. — Strašno se je mudilo
magistratu v Gorici za prekrstitev Gosposke
ulice Via Vignori v Via Carducci. Da je vse
skupaj demonstracija, sledi tudi iz tega, da so
kar hitro začeli o. tranjevati stari napis Via
Signori ter ga nameščati z novim. Prebivalci
v Gosposki ulici so v obilem številu počeli
proti prekrstitvi Gosposke ulice na namest-
ništvo protest.

Nesreča. — V tovarni v Ajdovščini so
našli včeraj zjutraj pri nekem stroju 1 „e-
nega na rokah in prsih na tleh 60-letnega
delavca Andreja Batiča. Pripeljali so ga v go-
riško bolnišnico nezvestnega. Kako je prav-
zaprav ponesrečil, se ne ve.

Narodno izobraževalno društvo „Bodočnost“ v
Velikih Žabljah vabi na veselico, katero priredi
na Velikonočni ponedeljek na vrtu gosp. Ko-
sovela. Vspored: 1. „Pod dvoglavim orlom“. Koračnica. Tamburaški zbor iz Dobravej. 2. Pozdrav predsednika. 3. Volarič: „Slovenski svet“. Poje dijaški zbor iz Gorice. 4. S. Gre-
gorčič: „Velikonočna“. Deklamacija. Dekla-
muje g. ca Lavoslava Palk. 5. „Oj slovenska
zemljica“, poje pevski zbor iz Brji. 6. Jak.
Štoka: „Trije tički“. Burka v 2 dejanjih. 7. V. Vodopivec: „Ošabna Urška“. Nar. pesem
za tamb. 8. Volarič: „Zvečer“. Poje društveni
pevski zbor. 9. Jenko: „Što čutiš Srbije“.

Poje dijaški zbor iz Gorice. 10. „Zvit, kaz-
njenec“. Šaljiv prizor. 11. Lisinski: „Tam
gde sto...“. Poje dijaški zbor iz Gorice. 12. Hajdrih: „Morje Adrijansko“. Poje vsi pevski
zbori skupno. — Začetek točno ob 3¹/₂ pop.
Vstopnina: Stojšča po 40 vinarjev. Sedeži
po 40 vinarjev. — K obilni udeležbi uljudno
vabi odbor.

V Dolenji Branici priredi dne 14. aprila
t. l. svojo prvo veselico na prostem bralno
in pevsko društvo „Branica“. Društvo se že
delj časa skrbno pripravlja na svoj prvi nastop
ter je prepričano, da tudi doseže, kar si je
začrtalo. Bližnja društva se naproša, da ne
bi prirejala na ta dan veselice. — Vspored
se objavi pravočasno. Kdor si hoče torej na-
polniti svoj želodec s smehom in dobro kap-
ljico, naj se potruži ta dan v Branico. — K
obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

„Kolesarsko društvo Gorica“ priredi na veli-
konočni ponedeljek dne 1. aprila t. l. izlet v
Štanjel-Repentabor-Opčina. Zbirališče: državni
kolodvor v Gorici. Odhod: ob 12-15 z državno
železnico do Štanjela od tod s kolesom na
Repentabor-Opčina. Odbor.

Državni uradniki, profesorji in učitelji dobe s
1. aprilom t. l. nekaj zboljšano plačo. Ali ne
bi bilo umestno, da bi se mi spomnili pri
prejetju ob tej priliki naše prekristne
družbe sv. Cirila in Metoda in daro-
vali vsak po eno, ali kdor more tudi
dve kroni? Posnemajmo vrie brate Čehs,
ki pri vsaki taki priložnosti mislijo na svojo
šolsko družbo.

Z drevesa je padel v jarek kakih 7 m
globoko 16-letni Anton Silič v Orehovlju ter
se precej poškodoval. Prinesli so ga v Gorico
k usmiljenim bratom.

Razgled po svetu.

Kmečki punt na Rumunskem. — Spočetka se
je mislilo, da so nemiri le protizidovski, ali
hitro je bilo jasno, da so naperjeni tudi proti
bojarjem, velikašem, ki imajo obširna posestva,
izvršene s zakupi večinoma Židom. Zanimivo je,
da podamo malo sliko o zakupih na Rumun-
skem. Bratje Fischer in bratje Juster imajo
v zakupu 267.863 hektarjev zemljišča. Za to
plačajo 3.411.343 levov (lev-96 st.) zakup-
nine. Od teh 267.863 hektarjev je za kolti-
viranje godnih 159.400 hektarjev, ki so jo
povprečno najeli po 50 frankov hektar, kar
znaša 7.970.000 levov, a za pašnike 108.463
hektarjev itd. To sta pa samo dve zakup-
niške rodbine. Grozno si je potemtakem pred-
staviti sliko bede, v katero meče ta sistema-
tični način izsesavanja. Zakupnikov je nam-
reč 900 s 855.687 hektarji plodne zemlje.
Za to plačajo zakupniki okoli 18 milijonov
frankov. Računajoč hektar zopet po 50 levov,
kar plačajo kmetje zakupniku, se dobi ogromno
svoto 36 milijonov levov.

Če vlada pravočasno ne ukrene vse po-
trebno, nastane kaj strašnega. Zadnji čas
nam dohajajo vedno strašnejše vesti. Kmetje
se zbirajo v velikih četah in se vale proti
mestom. Vojaki večinoma simpatizu-
jejo s kmeti. Pod zastavo poklicani rezerv-
visti se nočejo pokoriti ukazom in pred vsem
nočejo rabiti orožja. Prva znamenaja
upora se pojavljajo torej tudi že
med vojaštvom. Tudi orožniki so s svo-
jimi simpatijami na strani kmetov. V Bele-
gestiju so kmetje zažgali obilo hiš. Vojaštvo
je bilo preslabo. Zapovedujočega polkovnika
Polzerja so puntarji potegnili s konja ter ga
pretepli. Državnega pravdnika so napadli v
njegovem stanovanju ter ga zvezali. Na po-
moč je prišel nov bataljon vojakov, ki so
streljali ter usmrtili več kmetov, ranili pa 16.
Kakor poročajo iz Bukarešte, so uporniki na-
padli tudi graščino Harliceni, ki je last ru-
munskega poslanca Parlogeanuja, ter jo po-
polnoma opustošili. Najemnika Herško so ne-
varno ranili, ženo in hčer pa onemastili.

Proti Bukarestu marsira 7000 kmetov.
V tržaskem deželnem zboru so sprejeli nov
mestni statut, prirojen po laških intencijah.
Slovenski poslanci so stavili razne preminje-
valne predloge, ki so bili pa odklonjeni.

Štajerski deželni zbor je sprejel predlog
dež. odbora za ustanovitev slovenske kme-
tijske šole v Št. Juriju ob južni železnici.

Ruska duma. — V ruski dumi se je vršila
25. t. m. razprava o predlogi, da naj bi se
odpravil vojni s. d. Seja je bila jako burna
in je prišlo do ostrih kontroverz med člani
desnice in leve.

Urednik „Rusk. Vjedomosti“ umorjen. — Iz
Moskve poročajo, da je vstrelil neki neznani
človek urednika „Rusk. Vjedomosti“ dr. Jollesa,
ko je stopil iz svojega stanovanja.

Na smrt je obsodila vojna sodnija v Var-
šavi dne 25. t. m. tri osebe.

Ob skalo je trčil, kakor poročajo iz Rive,
v nedeljo predpoldne parnik „Gaiino“ pri
Tremosini. Več oseb je utonilo.

Blagajna židovske občinske uprave v Varšavi
je napadla 8 oseb. Nekdo je vrgel bombo, ki
je ubila blagajnika in neko drugo osebo.

Za promet tujcev. — Na Dunaju se je
vršil 27. t. m. shod avstrijskih zvez za pro-
met tujcev. Na shod so prišli zastopniki iz
vseh kronovin.

Štrajk krojačic na Dunaju je ponehal, ker
se strajkujoče sprejele dogovore, sklenjene
med delodajalci in delavskim odborom.

Pozor!

Lepi sveži kranjski špeh
brez kože od pitanih prašičev
kg 70 novč., kakor tudi fine
kranjske klobase, komad po
10 novč. razpošilja od 5 kg
naprej

Anton Anžič, mesar
Ljubljana.

Velika zaloga
perja kokošjega in gosjega
za pernice in blazine
se nahaja
v ulici Ascoli šte. 27.
Cene nizke.

Fotografije brezplačno

lahko dobi vsaka lepa dama
ali gospod vsakega stanu in
starosti, ako se pride foto-
grafirat v lepem, originalnem
kostumu ali dame tudi v kaki
drugl lepi svitli opravi pri
fotografu

Ant. Jerkiču v Gorici
Gosposka ulica št. 7, II. nadstr.

Klobučarna
M. Horvat v Gorici
Gosposka ulica

priporoča svojim cenj. odjemalcem za bližajoče
se Velikonočne praznike svojo

bogato zalogo klobukov
po prav nizkih cenah
od gld. 1 do gld. 1.50.

Obenem opozarja slav. občinstvo, da
ni v nikaki zvezi z prodajalno za vojašnico,
ki nosi ime „Cappelleria“.

Na tisoče

priznanj se mi je izrazilo tekom mo-
jega delovanja od strani mojih od-
jemalcev glede dobre kakovosti mojega
blaga. Radi tega smem upati, da se
pred nakupom raznih potrebščin za
vsako letno sezono obrne sl. občinstvo
v prvi vrsti na mojo trgovino, ker le
tu dobi zares solidno in ceno blago.
Omeniti hočem samo sledeče pred-
mete: Kožuhovne ovratnike (Boa),
jaeger podobneke za letni in
zimski čas. Čevlje za dom, svilene
in volnene šerpe. Največja za-
loga okraskov za obleke, vedno
zadnje novosti. Rokavice, noga-
vice, pasove, ovratnice in perilo
za gospode, toaletna mila, dišavne
glavnike, mošnjice itd. — — —

J. ZORNIK — GORICA
Gosposka ulica 10.

Življenje je sen,

je krstil največji avstrijski pesnik eno svojih neminljivo lepih dram in v dejanju tega velikega dela dokaže, da je človeško življenje v resnici samo kratka iluzija, samo sanje, ki nas oklepajo od zibel do groba. Za nas, moderne ljudi, je pa postalo življenje boj, ki je tem silnejši in intenzivnejši, in naše duševne in telesne moči izsrkava z vedno bolj rastočo rapidnostjo, čim več novega proizvede človeški duh. In tega

boja se udeležuje tudi dojenec v zibel, posebno v velikem mestu. Tamkaj se pojavljajo vedno nove bolezni, ki jih preje nismo poznali in ki se imajo za postanek zahvaliti silni in neumorni, podoba ljutega boja za denar predstavljajoči izrabi onih iznajdb, ki spadajo k „potrebam“, h „komfortu“ veliko-meščana. Hipernervoznost velikih se pa, kakor je naravno, prenaša tudi na „male“, in zato bi morali mladi starši v prvi vrsti paziti, da svoje otroke od najnežnejše starosti naprej z racionalno, krepko prehrano utrdijo za vibarje življenja, ki mladega zemljana čakajo takorekoč s smrtno gotovostjo. Eno

najboljših sredstev za to je Kufekejeva moka za otroke, ki se obnaša že na leta dobro in jo vsi zdravniki zapisujejo pred vsem drugim. To izborno živilo, ki bi ga smelo manjkati v nobeni hiši, se dobiva po vseh lekarnah in drogerijah, navodilo o porabi je tako lahko razumljivo in zvezano s tako malo nepravilnostmi, da tu zanj ni treba razjasniti. Kjer se je Kufekejeva moka za otroke rabila le enkrat, ostane kot nikdar dovolj cenjeno sredstvo pri hiši.

Andrej Fajt pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Bios. št. 2.

Filijalka v Dornbergu.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča gorilsko pineo, potlice itd.

Čujte! Čujte!

Prej 18 K
sedaj 7 K

Krasna remontoir-Gloria srebrna ura s 3 močnimi pokrovi, bogato okrašena, dobro ideoča, 3 leta garancija, pošilja proti povzetju za samo 7 kron

Henrik Weiss — Dunaj XIV.3.
Sechshauserstr. 5/5.

Orožja = municije,
predmeti za lov, dinamične
patrone.

Zaloga šivalnih strojev in dvokoles različnih sistemov. Lastna delavnica in popravilnica orožja dvokoles in šivalnih strojev.

Kerševani & Čuk

v Gorici

— Stolni trg št. 9. —

P. n. občinstvu.

Naznanja se slav. občinstvu, da se razprodaja od 26. t. m. naprej le nekaj dni vse blago

manufakturne trgovine trvdke

Luigi Vinturini

v Raštelju št. 27., po znižanih cenah s 30, 40, in 50 odstotkov popusta.

Ta izvanredna prilika nakupa se nudi slav. občinstvu vsled tega, ker se je posrečilo nakupiti blago sedanjemu imetelju trgovine po zelo ugodnih cenah.

Anten Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče ulnarščakega in drabnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in šuljarje.

Svetinjice. — Rožni yenci. — Mašne knjžice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-8

Senzacijonelnost novost.

Zelo po ceni!

Praktično!

Dalnogled 50-kratno povečanje.

Se lahko pritrdi na vsako palico.

1 komad K 2-—

3 " " 5-50

Odpošilja po povzetju: **HENRIK WEISS,**
Dunaj XIV.3. Sechshauserstr. 5/24. 5

Naročite takoj in boste vzradoščeni!

Ženstvo!

Strjenje krvi itd. zdravi:

P. Ziervas, Kalk pri Kolinu št. 244.

Gospa G. v M. piše:

„Daše sredstvo mi je hitro pomagalo.“

Odlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Koru v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinejšega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Poprava in komisijska zaloga dvokoles.

Waffenrad z dveletnim

in Bayal z enoletnim jamstvom

pri

Batjelu

v Gorici, Via Duomo št. 3.

Prodaja tudi na mesečne obroke.

Otvoritev nove klobučarne.

V ulici za vojašnico (nasproti pokritega trga) se je otvorila nova prodajalnica klobukov.

Cene zmerne.

Blago prve vrste.

Slovenci, krasite svoja stanovanja slovensko!

Simon Gregorčič:

soha v velikosti 42 cm, modeliral akad. kipar Repič, cena kron 8-—, zabojček 60 vinarjev.

Slika z okvirom 65:85 cm velika na pravem platiniranem bronitpapiju za kron 20-—, zaboj K 1-20,

kakor tudi sohi Prešerna in Vodnika v isti velikosti za 7 kron, v velikosti 29 cm Prešerna, Vodnika, Kersnika.

Levstika in Slomška, priporoča

Jernej Bahovec

v Ljubljani

poleg Prešernovega spomenika.

**Lepa, dobro vpeljana trgovina
z mešanim blagom
v večjem trgu na Koroškem
se proda zaradi bolezni takoj.**

Natančneja pojasnila daje naše upravništvo.

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana

opekarna in tovarna peči, ponudijo vsako poljubno množino

— patentiranih —

zarezanih strešnikov

„Sistem MARZOLA“

(Strangalzziegel)

„Sistem MARZOLA“

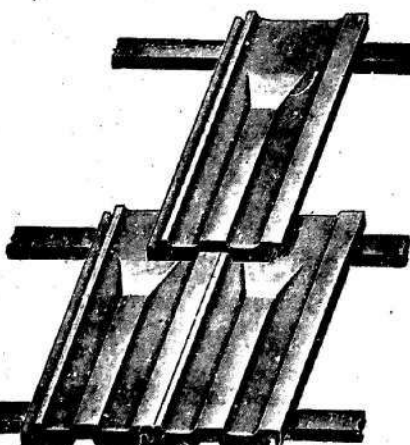
Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

== Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje. ==

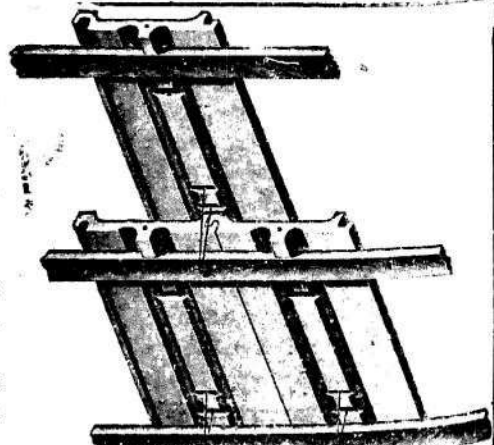
Vsaki strešnik se zamore na late pribiti ali pa z žico privezati, kar je gotovo velike važnosti za kraje, ki trpe po močnem vetru in burji.

Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Takojšnja in najzanesljivejša postrežba.

Sprejmejo se zastopniki

Sprejmejo se zastopniki